

บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
ในจังหวัดอุบลราชธานี

นางสาวบุญเดือน ประกอบแสง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-566-201-1

015037

I1411985

PARENTS' ROLES AS PERCEIVED BY THEMSELVES IN PRE-SCHOOL CHILD
REARING IN CHANGWAT UBON RATCHATHANI

Miss Boonyion Pragobsang

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรม
เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดอุบลราชธานี

โดย

นางสาวบุญเขื่อน ประกอบแสง

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทนุสุข บุญยสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูทกรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย ทิศาดบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุนน อมรวิวัฒน์)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทนุสุข บุญยสวัสดิ์)

.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชค)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรม
 เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อนิสิต   นางสาวบุญเย็น ประกอบแสง

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญสวัสดิ์

ภาควิชา   ประถมศึกษา

ปีการศึกษา   2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนตามเพศและวัยของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของเด็กก่อนวัยเรียน ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของกลุ่มโรงเรียนที่ยังไม่ได้เปิดสอนชั้นเด็กเล็กรวมทั้งสิ้น 205 คน มีสมมติฐานในการวิจัยคือ

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีวัยต่างกันมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ทำเป็นประจำ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละบทบาทจะเห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายมากที่สุด

จากการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละของบทบาทที่ผู้ปกครองบางคนไม่ได้ทำ ปรากฏว่า มี 65 บทบาทในบทบาททั้งหมด 68 บทบาท บทบาทที่ผู้ปกครองทุกคนทำเป็นประจำร้อยละร้อยละมี 3 บทบาทคือ ให้อาหารที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ จัดหาน้ำที่สะอาดให้ดื่ม และรับประทานอาหาร พร้อมกันทั้งครอบครัว

จากการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลปรากฏว่า

1. การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ผู้ปกครองเพศหญิงมีบทบาทมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และด้านสังคมผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงมีบทบาทไม่แตกต่างกัน
3. การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาผู้ปกครองเพศชายมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนมากกว่าผู้ปกครองเพศหญิง

และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกัน ผลปรากฏว่า

1. ผู้ปกครองในช่วงอายุ 30 ปี หรือต่ำกว่ากับผู้ปกครองในช่วงอายุ 31-40 ปี มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองในช่วงอายุ 31-40 ปี และผู้ปกครองในช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์แตกต่างกัน
3. ในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมและด้านสติปัญญา ผู้ปกครองทั้ง 3 ช่วงอายุ มีบทบาทไม่แตกต่างกัน

Thesis Title   Parents' roles as percieved by themselves in
                                 pre-school child rearing in changwat Ubon Ratchathani

Name   Miss Boonyion Pragobsang

Thesis Advisor   Assistant Professor Poonsook Punyasvasti

Department   Elementary Education

Academic Year   1985

ABSTRACT

Purposes

1. To study parents' roles in pre-school child rearing as perceived by themselves.
2. To compare parents' roles in pre-school child rearing as perceived by themselves upon sex and age of the parents.

Procedures

The research instrument is an interview questionnaire consisted of the parents' roles in physical, emotional; emotional; social, and intellectual development of pre-school children.

The samples were 205 parents of pre-school children in Changwat Ubonratchathani in the area where there were no pre-school and child development centers.

The hypothesis of the research were : (1) the different sex of parents had different roles in pre-school child rearing (2) the different age of parents had different roles in pre-school child rearing.

Results

The analysis by using mean and standard deviation revealed that by average, parents had regular roles in developing children's in four: physical, emotional, social and intellectual aspects. Considering each roles, the finding indicate that parents had the most roles in fostering child physical development.

The analysis by using percentage revealed that there were 65 from 68 of parents roles which parents did not perform. There were 3 parents roles which parents performed 100 percents: to serve useful and qualitative food, to serve clean water and to have meat in family together.

The analysis by using t-test revealed that:

1. Female parents had more roles in fostering child physical development more than male parents.
2. Female and male parents had no different roles in fostering child emotional and social development.
3. Male parents had more roles in fostering child intellectual development than female parents.

In addition, the results of the One-Way Analysis of Variance in comparing roles of parents with Different age indicated that:

1. Parents with aged range of 30 or below and 31-40 had different roles in fostering child physical development.
2. Parents with aged range of 31-40 and more than 41 had different roles in fostering child emotional development.

3. Parents with all 3 aged ranges had no different roles in fostering child social and intellectual development.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรมณี ศิริโชค กรรมการ และ โดยเฉพาอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์หุณสุข บุญสวัสดิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการทำ วิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จนสำเร็จ เรียบร้อย รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไข ข้อบกพร่องของ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ปกครอง เด็กก่อนวัย เรียนที่เป็นตัวอย่าง ประชากรที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ด้วยความจริงใจ และขอขอบคุณคุณอนงค์ คำจันทร์ คุณวราพร หุมนน และเพื่อนนิสิตหลายคนที่ได้ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้กำลังใจ กำลังใจ และห่วงใยด้วยความรักตลอดเวลา พร้อมทั้งขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

บุญเยี่ยม ประกอบแสง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
รายการตารางประกอบ.....	๑๑
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ชอทกลงเบื้องต้น.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
คำจำกัดความ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
พัฒนาการด้านต่าง ๆ และลักษณะพฤติกรรมของเด็กก่อนวัย	
เรียน.....	10
พัฒนาการด้านร่างกาย.....	11
พัฒนาการด้านอารมณ์.....	12
พัฒนาการด้านสังคม.....	15
พัฒนาการด้านสติปัญญา.....	19
บทบาทของพ่อแม่ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนวัย	
เรียน.....	21
ครอบครัวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน.....	26

	ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู.....	29
	การอบรมเลี้ยงดูกับภาวะโภชนาการ.....	32
	การอบรมเลี้ยงดูและแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์.....	34
	การอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการทางภาษา.....	36
	การอบรมเลี้ยงดูกับบุคลิกภาพและอารมณ์ของเด็ก.....	37
	การอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะที่พึงประสงค์บางประการ.....	38
	การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	39
	การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในชนบทไทย.....	40
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
	ตัวอย่างประชากร.....	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ.....	88
	สรุปผลการวิจัย.....	90
	อภิปรายผลการวิจัย.....	94
	ขอเสนอแนะ.....	105
	บรรณานุกรม.....	108
	ภาคผนวก.....	116
	ประวัติผู้เขียน.....	129

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ.....	50
2	จำนวนร้อยละของผู้ปกครองจำแนกตามช่วงอายุ.....	50
3	การ จัดลำดับบทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนตามความมากน้อยของค่าเฉลี่ยของระดับบทบาท.....	51
4	บทบาทของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนแยกแต่ละ ด้านในการ ส่ง เสริมพัฒนาการ และบทบาทรวม.....	62
5	ร้อยละของผู้ปกครองที่ไม่ได้ห้ามบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านร่างกาย.....	63
6	ร้อยละของผู้ปกครองที่ไม่ได้ห้ามบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านอารมณ์.....	65
7	ร้อยละของผู้ปกครองที่ไม่ได้ห้ามบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	67
8	ร้อยละของผู้ปกครองที่ไม่ได้ห้ามบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา.....	69
9	การ เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรม เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านร่างกาย.....	70
10	การ เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรม เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการร่างกายจำแนกตาม ขอคำถาม.....	71
11	การ เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรม เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านอารมณ์.....	73
12	การ เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรม เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่ง เสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จำแนก ตามขอคำถาม.....	74

13	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	76
14	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมจำแนกตามข้อความ.....	77
15	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา.....	79
16	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา จำแนกตามข้อความ.....	80
17	การเปรียบเทียบบทบาทโดยรวมทั้ง 4 ด้านในการส่งเสริมพัฒนาการ เด็กก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน.....	81
18	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย...	82
19	การเปรียบเทียบช่วงอายุที่แตกต่างกันโดยวิธีของ เชฟเฟ.....	83
20	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์....	84
21	การเปรียบเทียบช่วงอายุที่แตกต่างกันโดยวิธีของ เชฟเฟ.....	84
22	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม.....	85
23	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา...	86
24	การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองที่มีช่วงอายุต่างกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการรวมทั้ง 4 ด้าน.....	87